

W 90. rocznicę śmierci autorki „Bohaterskiego Misia”

Zapomniana twórczość

■ **Marcin Lutomierski**

„Miła, kochana, ładna osoba. Chodziła z nami do „Astorii”, przychodziła do „Ziemiańskiej”, stanowiła poetycki kontrast z dość ordynarnym mężem, rzeźbiarzem Stasiem Ostrowskim” – tak oto Jarosław Iwaszkiewicz wspominał popularną niedyś autorkę dla najmłodszych (Portrety na marginesach, oprac. Paweł Kądziela, Warszawa 2004, s. 106).

Rys. Sławomir Makal

Bronisława Ostrowska (1881–1928) jest dziś pamiętana przede wszystkim jako młodopolska poetka, pisarka, a także tłumaczka literatury francuskiej. Rzadko i niejako mimochodem wspomina się, że pisała również książki adresowane do dzieci. Tymczasem jest ona autorką wielu oryginalnych utworów i adaptacji, interesujących pod względem artystycznym i zróżnicowanych gatunkowo. Jak podkreśla Grzegorz Leszczyński: jest to twórczość „pisana pięknym językiem, liryczna i symboliczna, [...] należy do czołowych zjawisk okresu” (Słownik literatury dziecięcej i młodzieżowej, red. B. Tylicka, G. Leszczyński, Wrocław 2002, s. 285).

Bronisława z domu Mierz-Brzezicka urodziła się w Warszawie i tam też po 47 latach zmarła. Jednak przed I wojną światową wiele podróżowała i przebywała za granicą, a samą wojnę spędziła na uchodźstwie w Rosji (Charków), organizując życie kulturalne Polaków. Była wrażliwa na potrzeby dzieci i z empatią opisywała ich

świat. Najmłodszym odbiorcom dedykowała niemałą część swojej twórczości, m.in. stylizacje baśniowe z tomu *Baśnie polskie* (1923), miniatury poetyckie o ptakach (*Czy nas znacie?*, 1920) i zbiór wierszowanych historyjek *Gwiazdka polskiego dziecka* (1924). Jednak najpopularniejszą i wielokrotnie wznawianą książką Ostrowskiej jest *Bohaterski Miś*, czyli przygody pluszowego niedźwiadka na wojnie, dla dzieci od lat 10 do 100. To dzięki Ostrowskiej miś zadomowił się w polskiej literaturze dla dzieci. *Bohaterski Miś* był literackim poprzednikiem opowieści o *Baśce Murmańskiej* czy bardziej znanego dziś *niedźwiadka Wojtka*, żołnierza armii gen. Andersa. Dodajmy jeszcze, że *bohaterskiego Misia* bali się nie tylko żołnierze byłych państw zaborczych, ale i rządzący Polską Ludową, którzy zakazali upowszechniania tej książki.

Różnorodna twórczość Bronisławy Ostrowskiej dla dzieci zasługuje na wznowienie i popularyzowanie wśród dzisiejszych odbiorców nie tylko ze względu na walory artystyczne. Przekazuje ona bowiem po-

nadczasowe wartości, takie jak m.in. patriotyzm (wbrew pozorom niekoniecznie w wymiarze militarnym), szacunek dla drugiego człowieka oraz braterska więź między ludźmi i przyrodą.

Zarówno aktywność literacka, jak i społeczna Bronisławy Ostrowskiej były przepelnione szczerym oddaniem sprawie polskiej i miłością do odradzającej się ojczyzny. Być może dlatego znany pisarz Wacław Sieroszewski, rozpoczynając mowę pogrzebową, powiedział: „Stoimy oto nad grobem Bronisławy Piłsudskiej”...

100-lecie odzyskania niepodległości jest znakomitą okazją do przypomnienia wartościowej, a dziś niesłusznie zapomnianej, twórczości autorki *Gwiazdki polskiego dziecka*.

Dr Marcin Lutomierski, Wydawnictwo Naukowe UMK w Toruniu,
Pracownia Badań Kultury i Literatury Dziecięco-Młodzieżowej UMK

Instytut Książki:
Lekarstwo, które pomaga

Do wolnej
Polski

Niezależność
Mazurów

NOWOŚCI WYDAWNICTW UCZELNIANYCH I NAUKOWYCH

FORUM KSIĄŻKI

BEZPŁATNY
DODATEK
FORUM
AKADEMICKIEGO

NR 2 (62) 2018
ISSN 1234-5326

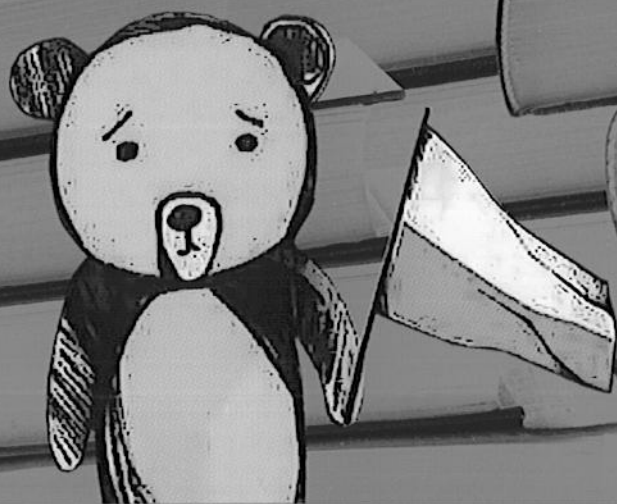
22. Międzynarodowe

Targi
Książki

w Krakowie

25-28
października

2018

Literatura
Niepodległej

zajrzyj na
www.forumakademickie.pl